

# รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

## A Model for Developing Vocational Teaching Skills of Vocational Trainers in Protection Home for the Destitute.

ภาณุวัฒน์ ศรียางนอกร\*

(Panuwat Seeyangnork)

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 3) ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 36 คน 2) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง อาชีพที่มีผู้เรียนจำนวนมาก 3 กลุ่มอาชีพๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน และผู้เรียน 30 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง แบบประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ การวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) ครูฝึกอาชีพไม่มีรูปแบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการสอนปฏิบัติในงานอาชีพทำให้การสอนไม่บรรลุตามเป้าหมาย

2) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการประเมินผล

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี พบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นทุกหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และครูฝึกอาชีพมีความเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

**คำสำคัญ :** รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ ครูฝึกอาชีพ สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

\*วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 76000 ภายใต้การดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกุล วิศิษฐ์สรรค์ดี และรองศาสตราจารย์ มยุรี วัดแก้ว

Master of Arts Thesis in Development Strategy Phetchaburi Rajabhat University 76000

Corresponding Author : panuwat1414@gmail.com

## ABSTRACT

The Destitute with the objectives to: 1) study vocational teaching skills of vocational trainers in Protection Home for the Destitute, 2) create a model for developing vocational teaching skills of vocational trainers in Protection Home for the Destitute, 3) try out and evaluate the model for developing vocational teaching skills of vocational trainers in Protection Home for the Destitute. The target group used in the research consisted of 2 groups: 1) the target group, totaling 36 persons, for in-depth interview using a structured interview form, and 2) the target group for the experiment in Kum Sakae Protection Home for the Destitute, Phetchaburi Province, selected by using a purposive sampling method from three vocational group with the largest number of learners, consisting of 6 trainers, 2 from each group, and 30 learners, 10 from each group. The research instruments were a structured in-depth interview form, a form for vocational trainer meeting, questions and group meeting recording form, a test paper for measurement before and after learning, and an evaluation form for assessment of learning skills. The data were analyzed by using frequency, percentage, t-test, and content analysis.

The research results were as follows:

1) There was no clear and concrete operational model for vocational trainers to follow in performance, and they were not trained on teaching skills in vocational training, causing the teaching not to meet the goals.

2) The created model for vocational teaching skill development of vocational trainers in Protection Home for the Destitute, or S-P-I-E Model, consisted of Situation Analysis (S), Planning (P), Implementation of the plan (I), and Evaluation (E).

3) The experiment on implementation of the model for developing vocational teaching skills of vocational trainers in Kum Sakae Protection Home for the Destitute, Phetchaburi Province, revealed that the learning outcomes, or trainers' knowledge and skills, increased in every course with statistical significance at the .01 level, and the vocational trainers reported that the model for developing vocational teaching skills of the vocational trainers in Protection Home for the Destitute was practically implemented.

The findings from the research revealed that the development of vocational teaching skills of vocational trainers in Protection Home for the Destitute needed a model for

developing the teaching skills, preparation of vocational learning management plans, and teaching according to the planned steps.

**Keyword :** Model for developing vocational teaching skills, vocational trainer, Protection Home for the Destitute.

**Article history:** Received 18 August 2019

Revised 19 November 2019

Accepted 22 November 2019

SIMILARITY INDEX = 0.00 %

## 1. บทนำ

สืบเนื่องจากความหลากหลายของโลกในสถานการณ์ยุคปัจจุบัน การพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมสังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านสังคม ซึ่งในแต่ละปีนั้นประเทศไทยกลายเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การใช้ชีวิตของคนสังคมเมืองใหญ่และสังคมที่อยู่ในชนบท เกิดความแตกต่างกันมากขึ้น ช่องว่างและความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ อาชีพเกษตรกรรมตามชนบทกลับมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เนื่องจากขาดที่ทำกินและขาดการศึกษานวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทันสมัยส่งผลให้ภาคเกษตรกรรมตามชนบท ต้องย้ายถิ่นฐานอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่เพื่อความเป็นอยู่ของชีวิตที่ดีขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวนี้ก็ยังมีความเห็นอีกกลุ่มหนึ่ง ที่กลายเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เนื่องจากขาดทักษะความรู้ความสามารถทางการศึกษาและขาดต้นทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีอาชีพ ว่างงานและไม่มีรายได้ในการเลี้ยงตนเอง ไม่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ตลอดจนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเหล่านี้ ออกมาใช้ชีวิตเร่ร่อนนอนตามที่สาธารณะไม่มีที่อยู่อาศัยที่พักพิง และต้องทำการขอทาน เพื่อเป็นปัจจัยในการประทังชีวิตการใช้ชีวิตเร่ร่อนไปตามสถานที่ต่างๆ ย่านชุมชนย่อมส่งผลทำให้เสียภาพพจน์และก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญใจให้แก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก สถานการณ์ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเหล่านี้ ในประเทศไทยนั้นได้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559: 7-9)

สาเหตุปัญหาความยากจน (Poverty) คือ สภาพการดำรงชีวิตของบุคคลซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและไม่สามารถนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนเป็นเหตุให้บุคคลนั้นมีสภาพความเป็นอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่สังคมวางไว้ สาเหตุของปัญหาความยากจนที่เด่นชัดในสังคมไทย คือ 1) ความไม่เท่าเทียมกันในความสามารถของบุคคล 2) การเข้าถึงสิ่งของและบริการต่างๆ ของภาครัฐ 3) ไม่สามารถทำงานตามปกติ เนื่องมาจากความเจ็บป่วยความพิการทางร่างกายและจิตใจ 4) ภัยธรรมชาติ

เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด เป็นต้น ปัญหาการศึกษาต่ำของกลุ่มคนด้อยโอกาสทำให้ไม่สามารถพัฒนาอาชีพของตนได้ เนื่องจากความเกียจคร้านไม่ชอบทำงาน กลายเป็นภาระของสังคมที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ เกิดความล่าช้าในการพัฒนาประเทศเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความไม่มั่นคงทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมาเช่น ปัญหาอาชญากรรมการแก้ไขปัญหาคriminal ควรพัฒนาคุณภาพประชากรในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาชีพ ต้องดำเนินการเร่งด่วน เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาคriminal ควรยกระดับมาตรฐานความสามารถของแรงงานในอาชีพ แขนงต่างๆ ให้สูงขึ้น จัดหางานให้ทำและฝึกงานตามสถานประกอบการ การประกอบอาชีพเป็นที่มาของรายได้ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค อาชีพมีอยู่มากมายควรพิจารณาเลือกประกอบอาชีพที่มีความถนัดความสนใจและมีรายได้เพียงพอ กลุ่มคนด้อยโอกาสเหล่านี้มีความจำเป็นของการประกอบอาชีพ มีลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อตนเอง ทำให้มีเงินหรือรายได้มาใช้จ่ายใช้สอยสำหรับการดำเนินชีวิตและตอบสนองความต้องการของตนเอง 2) เพื่อครอบครัวครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยสังคมที่เล็กที่สุด สมาชิกของครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน เช่น พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูลูกและให้การศึกษา เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตลูกมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา แล้วแสวงหาอาชีพ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูตนเอง พ่อแม่ และทุกคนในครอบครัวให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น 3) เพื่อชุมชน หากสมาชิกแต่ละครอบครัวสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตถูกต้องตามกฎหมายและมีอาชีพที่มั่นคง รายได้ดีและมีโอกาสก้าวหน้าภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจของชุมชนเจริญรุ่งเรืองสามารถพึ่งพาตนเองได้ 4) เพื่อประเทศชาติ เมื่อประชาชนในชาติมีการประกอบอาชีพ มีรายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทำให้อัตราการว่างงานลดน้อยลง ย่อมเป็นการแก้ไขปัญหาคriminal ให้กับรัฐบาล สภาพสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีการใช้ทรัพยากรภายในชุมชน รายได้เกิดการหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก้าวหน้า ผลจากการที่ประชาชนประกอบอาชีพมีงานทำมีรายได้ ชุมชนมีความเข้มแข็งและชำระภาษีให้แก่รัฐเพื่อรัฐจะได้นำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ จึงเป็นการช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2560: 12)

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาของกลุ่มคนไร้ที่พึ่งและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จึงได้จัดตั้งหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมอบหมายให้กับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จัดตั้งหน่วยงานภายในขึ้นมาชื่อว่าสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย 1) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสระแก้วจังหวัดเพชรบุรี 2) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช 4) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตาจังหวัดนครราชสีมา 5) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งปรีอใหญ่จังหวัดศรีสะเกษ 6) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งสันมหาพนจังหวัดเชียงใหม่ 7) สถานคุ้มครองคน ไร้ที่พึ่งวังทองจังหวัดพิษณุโลก 8) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดนนทบุรี 9) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชายธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี 10) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี 11) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งทับทิมทองจังหวัดสระบุรี โดยมีภารกิจให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเหล่านี้ ให้การคุ้มครองสวัสดิภาพพัฒนาและฟื้นฟูทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และ

สังคมรวมถึงบริการทางด้านปัจจัย 4 และสอนทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพให้มีทักษะอาชีพเพื่อมีรายได้ ในการเลี้ยงตนเองสามารถกลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และไม่เป็นภาระของสังคมอย่างยั่งยืน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) สำรวจและติดตามสภาพและ ปัญหาเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2) สืบเสาะข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่งและผู้กระทำการ ขอดทาน ที่ขอรับการคุ้มครองหรือที่ถูกส่งตัวมายังสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเพื่อให้การคุ้มครอง 3) จัดให้มีที่พัก อาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะจัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต ผูกอบรมและฝึกอาชีพ รวมทั้งหาอาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่ง 4) ประสานงานเพื่อจัดส่งคนไร้ที่พึ่งไปยังหน่วยงานที่ รับผิดชอบในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครอง 5) ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่งในด้านการ ดำรงชีวิต ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเช่นเดียวกับบุคคล ทั่วไป 6) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในการนี้สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ได้ ตระหนักถึงศักยภาพของบุคคลเหล่านี้ จึงได้ให้บริการพัฒนาทางด้านทักษะอาชีพและฟื้นฟูร่างกาย ควบคู่ไป กับทางด้านจิตใจ จึงได้จัดให้มีการฝึกอาชีพตามความถนัดต่างๆ ของแต่ละบุคคล เป็นการส่งเสริมให้คนไร้ที่พึ่ง ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สามารถตระหนักถึงคุณค่าภายในของตนเองและเมื่อสามารถประกอบอาชีพได้ ในอนาคตสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่กลับไปสู่วิถีชีวิตเดิมๆ ที่กลายเป็น ปัญหาของสังคม โดยการฝึกอาชีพนั้น ได้มอบหมายให้ครูฝึกอาชีพ ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ ในแต่ละสาขาวิชาชีพที่จะถ่ายทอดความรู้ มีการเตรียมแผนงาน แผนการสอน จัดการเรียนการสอนอย่าง ใกล้ชิดเตรียมอุปกรณ์ประกอบการสอนและฝึกงานอาชีพ ติดตามและประเมินผลเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ได้ตั้งไว้ (กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต, 2558: 4-6)

จากการศึกษาปัญหา ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นในการพัฒนาทางด้านอาชีพให้แก่คนไร้ที่พืงนั้น พบ ปัจจัยหลายอย่างที่ไม่สามารถทำให้การพัฒนาอาชีพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ เนื่องจากแนวทางการ ปฏิบัติงานของครูฝึกอาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่ง ยังไม่มีรูปแบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมขาดการพัฒนา ทักษะในการสอนอาชีพ ไม่มีการวางแผนการติดตามและการประเมินผลการทำงาน ส่งผลกระทบให้แก่คนไร้ที่ พืงที่เข้ารับการฝึกอาชีพไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มขีดความสามารถ จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถาน คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยนำผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
2. สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
3. ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้

ที่พึ่ง

## 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้ (1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ (2) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการเรียนการสอน (3) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสอน (4) แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา (5) สถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ทิพากรณ์ นน่อแก้วบุญ 2559; วชิรา อยู่สุข 2559 และ อัจฉราพร ปะที 2559)

## 3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ต้นแบบทางความคิดเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาและรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ และปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

### 1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure interview) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key - informants) ได้แก่ ผู้ปกครองสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง ครูฝึกอาชีพ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม ในการศึกษาชั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกเนื่องจากบริบททางวัฒนธรรม อาหาร ภาษา สภาพอากาศ และภูมิประเทศมีความใกล้เคียงและคล้ายคลึงกันเหมาะสมในการศึกษาอย่างที่สุด ได้มา 3 แห่งๆ ละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน ประกอบด้วย 1) สถานคัมครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแกจังหวัดเพชรบุรี 2) สถานคัมครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) สถานคัมครองคนไร้ที่พึ่งภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) กลุ่มเป้าหมายการทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง ผู้วิจัยได้ทดลองภายในสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแกจังหวัดเพชรบุรี เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) อาชีพที่มีผู้เรียนจำนวนมาก 3 กลุ่มอาชีพๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน และมีผู้เรียนกลุ่มอาชีพละ 10 คน รวม 30 คนหลักสูตรระยะเวลา 18 ชั่วโมง ได้แก่ การผลิตอิฐบล็อก งานเลี้ยงไก่พื้นบ้าน งานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า)

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1) ศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure interview) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการสอนอาชีพและความต้องการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ

2) สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง

- 1) หลักสูตรจัดการเรียนรู้ เรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคัมครองคนไร้ที่พึ่ง
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้การผลิตอิฐบล็อก 3) แผนการจัดการเรียนรู้งานเลี้ยงไก่พื้นบ้าน 4) แผนการจัดการเรียนรู้งานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า)



3) ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถาน  
คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 1) แบบบันทึกการประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพ 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

### 3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1) ศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 1) ผู้วิจัยได้ศึกษา  
เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์และศึกษาการบริหารตาม  
ยุทธศาสตร์ของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure interview)  
เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการสอนอาชีพและความต้องการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ  
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ (1) ดร.ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ (2) ดร.วิฑูรย์ คุ่มหอม (3) นาง  
สินทรัพย์ นกแก้ว

3) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง  
(Structure interview) ประกอบด้วย 2 ข้อคำถาม ดังนี้ (1) ข้อมูลสภาพปัญหาและอุปสรรคในการสอนอาชีพ  
(2) ความต้องการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ

4) สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 1)  
ผู้วิจัยได้นำข้อมูลตามประเด็นต่างๆ จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure interview) มาสร้าง  
รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 2) ผู้วิจัยจัดทำหลักสูตรและ  
แผนการจัดการเรียนรู้ 3 อาชีพ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ (1) ดร.จุฬาพร  
ศรีรังสรรค์ (2) ดร.รำไพ ประสานธำรงศิริ (3) อาจารย์รุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์

5) ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถาน  
คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (1) ผู้วิจัยได้ทดลองภายในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี เลือก  
กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) อาชีพที่มีผู้เรียนจำนวนมาก 3 กลุ่มอาชีพๆ ละ 2 คน รวม  
ทั้งสิ้น 6 คน หลักสูตร 18 ชั่วโมง ได้แก่ การผลิตอิฐบล็อก งานเลี้ยงไก่พื้นบ้าน งานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า)  
(2) ก่อนเริ่มการทดลอง ผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ดร.รำไพ ประสานธำรงศิริ เป็นวิทยากรให้ความรู้  
สาธิตการสอนและให้ครูฝึกอาชีพได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะการสอนอาชีพ

6) ผู้วิจัยใช้หลักสูตรจัดการเรียนรู้ เรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึก  
อาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยใช้กับผู้เรียนภายในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี ซึ่ง  
ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ๆ ละ 10 คน ดังนี้ (1) แผนการจัดการเรียนรู้การผลิตอิฐ  
บล็อก (2) แผนการจัดการเรียนรู้งานเลี้ยงไก่พื้นบ้าน (3) แผนการจัดการเรียนรู้งานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า)

7) การประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะฯ ผู้วิจัยประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอน  
อาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ดังนี้ (1) ช่วงระหว่างการทดลองระยะเวลา 18 ชั่วโมง (2)  
หลังจากการทดลองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพเพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการ

สอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งและบ้านที่กลองในแบบบันทึกการประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

#### 4. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาทฤษฎีการสอนอาชีพ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 3) ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครองสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม และครูฝึกอาชีพ โดยการตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure interview) 4) ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายการทดลองหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 5) ข้อมูลจากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ความรู้ทักษะ ก่อนและหลังเรียน 6) ข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพหลังการทดลอง

#### 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การลดทอนข้อมูล (Data reduction) เป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่างๆ และบทสรุปที่ได้วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใน 3 พื้นที่ จำนวน 36 คน ที่ได้ทำการลงไปเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองสถานคุ้มครอง 2) หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม 3) ครูฝึกอาชีพ โดยลดทอนข้อมูลให้เหลือเพียงประเด็นที่สำคัญตามกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในรูปแบบการเขียนสรุปประเด็นต่างๆ และการสังเกตทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงานวิจัยครั้งนี้ 2) การจัดระเบียบข้อมูล (Data display) หลังจากการลดทอนข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่โดยการจำแนกต่างพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญ 3) การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion interpretation) ทำการตรวจสอบความถูกต้องแบบสามเส้า โดยผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความแตกต่างและความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล แล้วนำมาตีความเพื่อหาข้อสรุปในรูปแบบการเขียนสรุปตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล

#### 4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ผลการวิจัยตามประเด็นต่างๆ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการสอนอาชีพ พบว่า ครูฝึกอาชีพไม่มีความรู้ทักษะการสอนอาชีพไม่เคยวางแผนไม่เคยวัดผลและประเมินผลการสอนอาชีพ การสอนใช้เพียงแค่ความรู้ของตนเองในการสอนอาชีพและยังยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนางาน ครูฝึกอาชีพต้องปฏิบัติหลายหน้าที่ภายในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ทำให้การสอนไม่เต็มความสามารถ ผู้เรียนส่วนมากมีอาการป่วยทางจิตเวช ครู



ฝึกอาชีพ จำเป็นต้องคัดเลือกกลุ่มผู้เรียนที่มีความพร้อมและจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน หลักสูตรการสอนต้องไม่ซับซ้อนและยากจนเกินไป ควรเป็นหลักสูตรพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง ความต้องการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ พบว่าครูฝึกอาชีพต้องการพัฒนาการสอนอาชีพแผนการปฏิบัติงานเพื่อยกขีดความสามารถในการสอนอาชีพ แผนการสอนที่ชัดเจนไม่ซับซ้อนสอดคล้องกับการปฏิบัติงานสอนอาชีพ และต้องทำการบันทึกหลังการสอนทันที ตลอดจนถึงการวัดผลและการประเมินผลของผู้เรียน

2. สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (SPIE model) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 คน ดังกล่าวนั้น ได้ประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาอุปสรรคในการสอนอาชีพและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ พบว่า ครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง แต่ละแห่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติหลายอย่าง ทำให้การสอนไม่เต็มความสามารถ ประกอบกับผู้เรียนส่วนมากมีอาการป่วยทางจิตเวชครูฝึกอาชีพจึงต้องเลือกกลุ่มผู้เรียนที่มีความพร้อม และการสอนของครูฝึกอาชีพจะต้องไม่ซับซ้อนและยากจนเกินไป ส่วนใหญ่จะสอนตามงานอาชีพที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ การสอนของครูฝึกอาชีพที่ผ่านมา ยังไม่มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ ไม่มีการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียน ดังนั้น ครูฝึกอาชีพจึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะการสอนปฏิบัติในงานอาชีพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียน เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทักษะการสอนปฏิบัติในงานอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าว มาวางแผน พัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยการจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มอาชีพที่มีผู้เรียนจำนวนมาก 3 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้งานอิเล็กทรอนิกส์ แผนการจัดการเรียนรู้งานเลี้ยงไก่พื้นบ้าน แผนการจัดการเรียนรู้งานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า) โดยผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนนี้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 3) การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วทั้ง 3 แผน ให้ครูฝึกอาชีพของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี ได้นำไปใช้ในการสอนปฏิบัติงานอาชีพทั้ง 3 กลุ่มอาชีพ โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านหลักสูตรและการสอนทักษะ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูฝึกอาชีพได้เข้าใจ แนะนำไปใช้ในการสอนปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างถูกต้อง 4) การประเมินผล (Evaluation) ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการสอนอาชีพขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตและบันทึกทักษะการสอนปฏิบัติของครูฝึกอาชีพ จัดการประชุมกลุ่มครูฝึกอาชีพ เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูฝึกอาชีพต่อแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน

3. ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้ทดลองภายในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากอาชีพที่มีผู้เรียน จำนวน 3 กลุ่มอาชีพ คือ งานอิเล็กทรอนิกส์ งานเลี้ยงไก่ และงานหัตถกรรม (พรมเช็ดเท้า) แต่ละอาชีพมีผู้เรียน กลุ่มละ 10 คน รวม 3 อาชีพ มีผู้เรียนจำนวน 30 คน พบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความรู้และทักษะ เพิ่มขึ้นทุกหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ .01 2) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยการจัดประชุมครูฝึกอาชีพ ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 คน ตามโดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (SPIE model) พบว่า ครูฝึกอาชีพ กลุ่มละ 2 คน จำนวน 3 อาชีพ รวม 6 คน ทำการประเมินรูปแบบ โดยการประชุมกลุ่ม ทุกคนมีความคิดเห็น ว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง มีความเหมาะสมครูฝึก อาชีพนำไป ใช้ได้จริง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติของผู้เรียนสูงขึ้น

## 5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

### 5.1 สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) ศึกษาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งผู้วิจัยสนใจ เรื่อง การฝึก อาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง เพราะเห็นว่ามีสำคัญที่ส่งเสริมให้คนไร้ที่พึ่งสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีอาชีพ มีรายได้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งคนทั่วไปก็มีความเห็นที่ ตรงกันว่าควรให้ความสำคัญ ดังงานวิจัยของอัจฉราพร ปะที (2559) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กรณีศึกษาในตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน พบว่าประชาชนมีทัศนคติว่าการฝึกอาชีพให้กับคนไร้ที่พึ่ง มีความสำคัญจะช่วยให้บุคคลเหล่านั้น สามารถพัฒนา ศักยภาพของตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี นอกจากนี้ผู้วิจัยก็พบว่าปัญหาของการสอนอาชีพของ ครูฝึกอาชีพใน สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง คือ ครูฝึกอาชีพไม่มีรูปแบบการสอนอาชีพที่เป็นรูปธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ ทำให้การ สอนไม่น่าสนใจและไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นจึงควรจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพ ให้แก่ครูฝึก อาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

2) สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (SPIE model) คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) 2) การวางแผน (Planning) 3) การนำไปปฏิบัติ (Implementation) 4) การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งรูปแบบนี้สอดคล้องงานวิจัยของวชิรา อยู่ สุข (2559) ซึ่งศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการสอนปฏิบัติสำหรับผู้สอนอาชีพ คือ 1) มีการประเมินสมรรถนะ ผู้สอน 2) การเตรียมการพัฒนาโมดูลการฝึกอบรมการออกแบบการสอน 3) การนำไปใช้ 4) การติดตาม ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การวางแผน 3) การนำไปปฏิบัติ 4) การประเมินผล

3) ทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานคุ้มครองคนไร้ ที่พึ่ง ผลการทดลองนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพไปใช้จริงกับผู้เรียน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะสูงกว่าก่อนนำรูปแบบพัฒนาฯ ไปใช้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพาภรณ์ หน่อแก้วบุญ (2559) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการ

เรียนการสอนตามรูปแบบยูเลอร์นึ่ง เพื่ออาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ เมื่อประเมินผลความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนตามรูปแบบยูเลอร์นึ่ง ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจมาก ดังนั้น การมีรูปแบบการสอนทำให้การปฏิบัติชัดเจนและทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้จริง

## 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาค้นคว้าหาวิธีที่พึง ควรคำนึงถึงศักยภาพความสามารถและความเหมาะสมของครูฝึกอาชีพแต่ละคนก่อนจะเข้ารับการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงาน
- 2) หน่วยงานควรคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของผู้เรียน บริบททางสังคมและ หลักสูตรการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากส่วนมากป่วยทางจิตเวช
- 3) ครูฝึกอาชีพต้องปฏิบัติตามรูปแบบการสอนทักษะอาชีพให้ถูกต้องและเป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อผู้เรียนจะได้รู้ เข้าใจ และปฏิบัติได้จริง
- 4) ในการนำหลักสูตรไปใช้สำหรับครูฝึกอาชีพรุ่นใหม่ หน่วยงานต้องให้การอบรม เรื่องทักษะการสอนก่อนทำการสอนจริง เพื่อครูฝึกอาชีพรุ่นใหม่จะได้มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน

## 5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำวิจัยขยายผลรูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนอาชีพของครูฝึกอาชีพในสถานศึกษาค้นคว้าหาวิธีที่พึง ไปยังสถานศึกษาค้นคว้าหาวิธีที่พึง 10 แห่ง
- 2) ควรศึกษาสมรรถนะการสอนทักษะอาชีพของครูฝึกอาชีพในทุกด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนให้สูงขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2560). **ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). **ความหลากหลายของโลกในสถานการณ์ยุคปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต. (2558). **สถานศึกษาค้นคว้าหาวิธีที่พึง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ทิพาภรณ์ หน่อแก้วบุญ. (2559). **การพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามแบบยูเลอร์นึ่งเพื่ออาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ**. ปรัชญาดุชะฎิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- วชิรา อยู่สุข. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนปฏิบัติสำหรับผู้สอนวิชาชีพ. ปรชญาดุษฎิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อัจฉราพร ปะทิ. (2559). ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง: กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิงห์อำเภอมืองจังหวัดน่าน. สังคมสงเคราะห์ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.